

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดธรรมมงคล
เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
พระอุดร คงทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2549

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดธรรมมงคล
เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
พระอุตร คงทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2549

พระอุดร คงทอง (2549). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณี
วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์: อาจารย์ จักรกิตติย์ ธนาคม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการนำนโยบาย
การศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติกลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 201
รูป ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการนำ
นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ สถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร
(X_1) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3) ด้านอาคารสถานที่ (X_4) ด้านงบประมาณ
(X_5) ด้านธุรการและการเงิน (X_6) และด้านการบริหารกิจการนักเรียน (X_7) มีความสัมพันธ์
ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานครมี 4 ปัจจัย โดย
เรียงลำดับจากปัจจัยที่มีผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรการศึกษา
(X_3) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านงบประมาณ (X_5) และด้านอาคารสถานที่ (X_4) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้
สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74.2

FACTORS AFFECTING THE IMPLEMENTATION OF FUNDAMENTAL EDUCATION POLICY
ON ECCLESIASTICAL SECONDARY STUDY : A CASE STUDY
OF WAT DHAMMONGKOL, PHRAKANONG DISTRICT
BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
PHRA. UDON KHONGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Public Administration degree in Public Policy
at Srinakharinwirot University

May 2006

Udom Khongthong. (2006). *Factors Affecting The Implementation of Fundamental*

Educational Policy on Ecclesiastical Study :A Case Study of Wat Dhammongkol, Phrakanong District Bangkok . Master's Project ,M.PA.(public Policy). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Jakkrathip Tanakom

This piece of study is designed and carried out with the focus on the study of factors affecting the efficiency of the implementation of fundamental educational policy on ecclesiastical study. Its population consists of administrators, teaching staff and student body : madhayomsuksa 1-6 of the Dhammamongkol ecclesiastical School, situated in Phrakanong District, Bangkok. The study's time frame covers the second term of the 2005 school year. The 201 members of the population are acquired through simple randoming.

The tools used in the study consists of questionnaires related to the previously identified factors while the statistics designated to the data analysis is composed of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation analysis and Multiple regression analysis

The findings of the study are :-

1.The fundamental educational policy implementation's 7 factors : administration (x_1) , academic (x_2) , educational (x_3) , physical characteristic (x_4) , budgetary (x_5) , clerical and financial (x_6) , and student affair management (x_7) have positive correlation , signi ficantly at 0.01 level , with the efficiency of the implementation of fundamental educational policy on ecclesiastical study at Wat Dhammangkol, Phrakanong District, Bangkok.

2.There are 4 factors which have effects upon the efficiency of the implementation of the said issue. They are, respectively from the most effective downward, educational personnel (x_3 , academic ones (x_2), budget

(x_5) and physical characteristic (x_4). These 4 factors can collectively predict the degree of the said efficiency at the assigned venue : Wat Dhammamongkol, Phrakanong District , Bangkok. The final percentile that the study finds out is 74.2 % .

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดธรรมมงคล
เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
พระอุดร คงทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์จาก อาจารย์จักราทิพย์ ธนาคม อาจารย์ชีวินทร์ ฉายาขวลิต อาจารย์ไพศาล คงภิรมย์ขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบ ที่ท่านได้ให้คำปรึกษาและแนะนำในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณท่านอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล ทุก ๆ ท่าน ที่ได้เสียสละเวลาได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่งในการทดลองเครื่องมือในการวิจัยหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อสพรหมิกทุก ๆ รูป โดยเฉพาะพระครูสังฆรักษ์โกศลรุ่ง ทองมา พี่ ๆ และ น้อง ทุก ๆ คน ตลอดจนญาติโยมอีกหลายท่านที่มีอุปการคุณ คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอาจารย์ทุก ๆ ท่าน พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และมีส่วนวางรากฐานที่สำคัญในชีวิตที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษา

พระอุดร คงทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.....	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	43
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	43
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	43
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
อภิปรายผล.....	46
ข้อเสนอแนะ.....	51
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	56
ประวัติย่อผู้ทำวิจัย.....	63

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาและค้นคว้า.....	32
2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะ	37
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปร และประสิทธิผลของการปฏิบัติตาม นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.....	38
4 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตาม นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.....	39
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.....	40
6 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.....	41

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันพระพุทธศาสนากับการศึกษาได้มีความเกี่ยวเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่เดิม วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาของบุตรหลานขุนนาง และราษฎรทั่วไป โดยมีพระภิกษุเป็นครูสอน และจัดการศึกษาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะบำรุงการศึกษาที่สืบทอดมาแต่เดิม ทรงประสงค์ให้พระสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางปริยัติธรรม และวิชาการทางโลกควบคู่กันไป ทรงมีพระบรมราชโองการประกาศพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองคณะสงฆ์และมีบทบัญญัติให้พระผู้เป็นเจ้าอาวาส มีหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่กุลบุตร ซึ่งทำให้วัดกับบ้านมีความสัมพันธ์เป็นอันดี วัดจึงเป็นศูนย์กลางดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้การศึกษาแก่ชุมชน อารักขาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม แม้ผู้ที่เข้ามาบวชเรียน เมื่อได้รับการศึกษาอบรมดีแล้ว เมื่อกลับออกไปก็จะเป็นพลเมืองที่ดี เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ มีความสามารถ มีส่วนร่วมและพัฒนาสังคมให้เจริญมั่นคงต่อไป ฉะนั้นการศึกษาของคณะสงฆ์จึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความเจริญของสถาบันพระพุทธศาสนาและสถาบันชาติ เพราะหากพระสงฆ์มีการศึกษาดี มีภูมิธรรม มีภูมิปัญญาสูง ย่อมจะสามารถช่วยเหลือคำทุกข์สังคมไทยให้รุ่งเรือง โดยวัดเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้การศึกษา อบรม พัฒนา และเป็นที่พึ่งแก่ชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่เจริญทั้งทางกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากการเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนถึงการศึกษาและให้สถานที่การศึกษา

ขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี และกำหนดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 12 ปี

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาความสมดุล โดยยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้กับ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ในด้านการศึกษาพุทธศาสนาในปี พ.ศ. 2542 มีวัดทั้งหมดทั่วประเทศจำนวน 31,071 วัด พระภิกษุจำนวน 267,300 รูป และสามเณรจำนวน 97,840 รูป แต่พระภิกษุ สามเณรจำนวนดังกล่าวทำหน้าที่สอนในสำนักเรียนการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี และโรงเรียนปริยัติธรรมสายสามัญเพียง 33,255 รูป คิดเป็นร้อยละ 12.44 เท่านั้น สำหรับพระภิกษุผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาธรรมตามรูปแบบของการศึกษาตามอริยาศัยก็มีไม่มากนัก จึงทำให้สำนักเรียนของวัดขาดพระผู้สอนและขาดครูผู้รู้ด้านศาสนาทั้งทางโลกและทางธรรมที่จะมีความเข้าใจลึกซึ้งในแก่นธรรมของศาสนาได้อย่างถ่องแท้ นอกจากนั้นการจัดการศึกษาดังกล่าวยังมิได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน หลักสูตรยังคงเป็นเรื่องของเนื้อหาสาระ ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนและการถ่ายทอดความรู้ค่อนข้างมาก ยังคงเน้นครูผู้สอนเป็นสำคัญและวิธีการสอนยังคงใช้แบบท่องจำมากกว่าความเข้าใจ การประเมินผลและการอนุมัติผลการเรียนยังคงอยู่ในอำนาจของส่วนกลางและรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นการศึกษาตามอริยาศัยก็มิได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ยังคงอยู่ในลักษณะเป็นไปตามศักยภาพที่พึงมีของวัดที่จัดสอน การเรียนการสอนจึงดำรงอยู่ได้ด้วยศรัทธา ของศาสนิกชนที่สนับสนุนและด้วยความสามารถของเจ้าอาวาสเป็นสำคัญมิได้เกิดจากระบบเกื้อหนุนของรัฐ วัดจึงเป็นเพียงแหล่งสร้างบุญกุศลและถาวรวัตถุมากกว่าแหล่งเรียนรู้ศาสนาธรรมและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ศาสนิกชนเกิดปัญญา สามารถแก้ปัญหาชีวิตและนำไปสู่สันติสุขได้

แม้จะมีความพยายามจัดการศึกษาเพื่อให้กระบวนการศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเผยแผ่ศาสนาธรรม แต่ก็ยังทำได้ในวงจำกัด ขาดกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในการสนับสนุนส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจและจัดการศึกษาของศาสนาได้อย่างคล่องตัว จึงยังมีอาจสร้างสรรคพลังปัญญาที่เกิดจากความเข้าใจอันถ่องแท้จากระบบการเรียนรู้ทางศาสนาได้เท่าที่ควร

เมื่อคำนึงถึงเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี ให้แก่เด็กอายุย่างเข้าปีที่ 7 ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 เว้นแต่สอบได้ปีที่ 9 ของการศึกษภาคบังคับ ปรากฏว่าในปี 2543 มีเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 6-14 ปี จำนวน 0.3 ล้านคน ยังไม่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 6-17 ปี จำนวน 1.6 ล้านคน ยังไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มาจากครอบครัวยากจน เป็นเด็กเร่ร่อนหรืออาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลในกลุ่มประชากรวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งแม้ประเทศไทยจะสามารถจัดการศึกษาได้ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ โดยมีอัตราเด็กในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าสู่การศึกษาในระบบได้อย่างน่าพอใจในระดับหนึ่ง และมีอัตราผู้เข้าเรียนการศึกษานอกระบบในอัตราก้าวหน้า แต่ก็ยังพบว่ามีปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อกลุ่มเด็กวัยดังกล่าวนี้ ทำให้ผลของการจัดการศึกษาไม่ทั่วถึงด้อยคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัญหาการวางแผน และการจัดการด้านการศึกษาไม่เหมาะสมทั้งในเรื่องหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่ไม่สนองต่อวิถีชีวิตและความต้องการของกลุ่มเด็กด้อยโอกาส ขาดรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายซึ่งจะเป็นทางเลือกให้แก่กลุ่มบุคคลต่างๆที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนปกติได้

เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทสำหรับวงการศึกษาดูออกมาเพื่อบังคับให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในเมืองไทย ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของคณะสงฆ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งก่อนมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก็ประสบกับปัญหามากมายอยู่แล้วในทุกๆด้าน เช่น ด้านบุคลากรที่สำคัญ คือ ครูพระและครูฆราวาสมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงมาก โดยเฉพาะครูฆราวาสมีการลาออกเข้ามาใหม่ทุกภาคเรียน เป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ด้านงบประมาณการสนับสนุนก็น้อยมากและน้อยกว่าสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ ตลอดถึงบางครั้งครูผู้สอนทำหน้าที่สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนจบมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เป็นสภาพของปัญหาของการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จึงเป็นเหตุให้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในประเด็นต่าง ๆทั้งหลาย เหล่านี้

จากสภาพปัญหาเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในประเด็นที่ว่า การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ ของวัดธรรมมงคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร การศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร การศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงวางแผนแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในรูปแบบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 398 รูป/ คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 201 รูป /คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

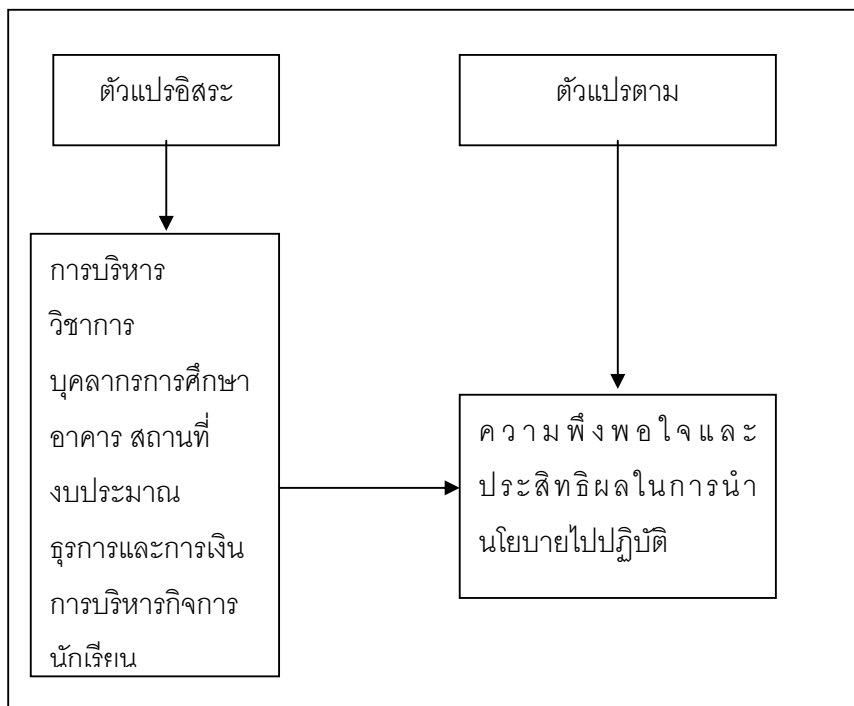
1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ด้านการบริหาร
 - 1.2 ด้านวิชาการ
 - 1.3 ด้านบุคลากรการศึกษา
 - 1.4 ด้านอาคารสถานที่
 - 1.5 ด้านงบประมาณ
 - 1.6 ด้านธุรการและการเงิน
 - 1.7 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน
2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ผู้เรียนต้องเรียนทั้ง นักรธรรม บาลี และหลักสูตรสามัญศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งวัดหรือมูลนิธิของวัดจัดตั้งขึ้นสำหรับเป็นสถานศึกษาของพระภิกษุ สามเณร
2. ด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน การพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหาร การพัฒนาด้านการบริการ และระบบสารสนเทศ
3. ด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้
4. ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เช่น การจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียน การรักษาความสะอาด การปรับปรุงอาคารเรียนให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านงบประมาณ หมายถึง การสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอและคุ้มค่าในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

6. ด้านธุรการและการเงิน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ การเงิน และการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษา

7. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในส่วนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ การควบคุมความประพฤติของนักเรียนรวมถึงการรักษาเรื่องระเบียบวินัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน มีความสัมพันธ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

2. ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการศึกษา
ชั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ดังนี้

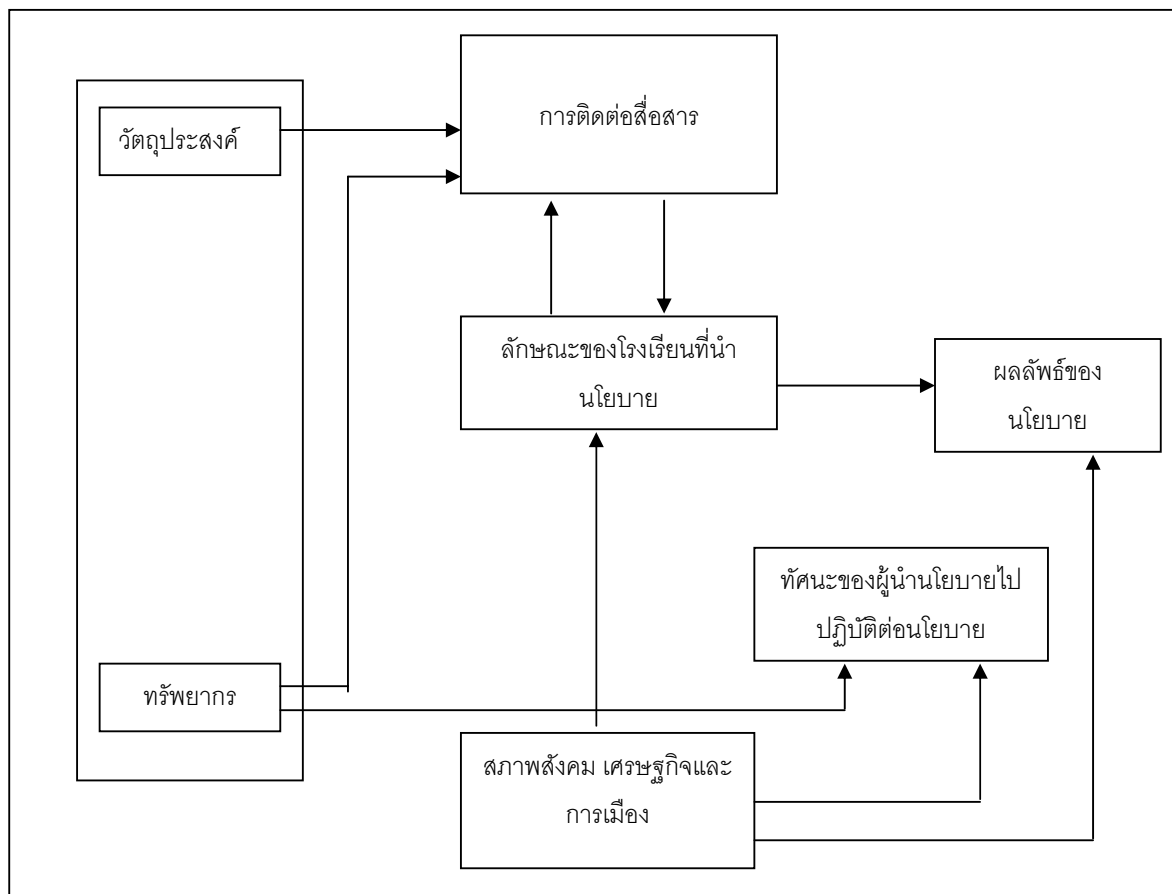
1. แนวคิดเกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ
2. การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ

อารอน วิลด์ฟสกี (วเรเดซ จันทรศร. 2529 : 320 ; อ้างอิงจาก Aaron Wildavsky.) ได้ให้ความหมายของการนํานโยบายไปปฏิบัติว่า คือ การต่อรองและการแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางสังคม ในการนํานโยบายไปปฏิบัติของแต่ละฝ่ายและหมายรวมถึงวิธีการที่จะต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามสถานการณ์ตลอดเวลา

แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (สุพร เสียนสลาย, 2539 : 109 ; อ้างอิงมาจาก Van Meter . and Van Horn. 1975) ได้ร่วมกันเขียนเมื่อปี 1975 เรื่อง “Implementation Process: A Conceptual Framework” ซึ่งเป็นความพยายามในการสำรวจวรรณกรรมด้านการนํานโยบายไปปฏิบัติในขณะนั้น และมุ่งจะนำเสนอตัวแบบในการวิเคราะห์ ซึ่งเขาทั้งสองเชื่อว่าจะสามารถนำไปใช้ทั้งในกรณีที่เป็นการปฏิบัติขององค์กร ๆ เดียวหรือหลายองค์กรร่วมกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น รู้ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อปริมาณการเปลี่ยนไปในองค์การและระดับการเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายของนโยบาย จากความรู้เหล่านี้เขาได้พัฒนาเป็นตัวแบบการศึกษาการนํานโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบนี้มองว่าปัจจัยหรือตัวแปรหลัก 6 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน (Performance) คือ 1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) ลักษณะของหน่วยงานที่นํานโยบายไปปฏิบัติ 3) ทรัพยากร 4) ความเต็มใจของผู้นํานโยบายไปปฏิบัติ 5) การสื่อสารภายในหน่วยงานและกิจกรรมผลักดันนโยบาย 6) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ ดังภาพ ประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น
ที่มา :โสภา สังข์วรรณะ. 2542 : 42 ; อ้างอิงจาก Van Meter.and Van Horn. 1975

ตัวแบบของแวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น แม้จะเป็นการพัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจวรรณกรรมไม่ใช่ข้อค้นพบการศึกษาวิจัย แต่ผลงานชิ้นนี้นับว่ามีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติในภายหลัง รวมถึงการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย งานของแวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น ทำให้แนวทางการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติชัดเจนขึ้นในประเด็นที่มุ่งทำการศึกษถึงปัจจัยที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (เฉลิมชัย สุวรรณรัตน์. 2539 : 22 ; อ้างอิงมาจาก วรเดช จันทรศร.) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า เป็นเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงาน ของกลไกที่สำคัญทั้งหมด สามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้

จากการศึกษาความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเห็นว่านักวิชาการได้ให้คำจำกัดความในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็มีส่วนที่คล้ายคลึงกันอยู่บ้างก็คือ การนำนโยบายไป

ปฏิบัติ จะเริ่มขึ้นหลังจากที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้ในนโยบายแล้ว และองค์กรที่รับผิดชอบก็จะนำนโยบายเหล่านี้มาบริหารให้บรรลุ ด้วยการพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ และขั้นตอนการบริหาร

2. การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.1 ประวัติความเป็นมา

จากการเปิดสอนระดับปริญญาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ทำให้เกิดช่องว่างทางการศึกษาของคณะสงฆ์ เนื่องจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ต้องอาศัยพื้นฐานวิชาการหลายสาขาประกอบกัน ขณะที่การศึกษาสงฆ์เป็นการศึกษาเฉพาะวิชาการพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมา โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษากำหนดให้มีการเรียนบาลีนักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดบาลีวิสามัญศึกษา โดยมติสังฆมนตรี และกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกระเบียบกระทรวง ให้เปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็ยังคงจะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วยด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษารวมและบาลีจะเสื่อมลงเพราะพระภิกษุและสามเณรทุ่มเทศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไป เป้าเหตุให้ต้องละทิ้ง การศึกษารวมและบาลีเสีย แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาวิชาในทางโลกอยู่ ดังนั้น แม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (ฟื้น ชุตินฺธโรมหาเถร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่มีวิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่าบาลีศึกษา สามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับการได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสียดและกำหนดให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่การณปรากฏต่อมาว่าการตั้งสำนักเรียนตามแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีใหม่นี้มีน้อย นักเรียน ก็นิยมเรียนกันน้อยเพราะภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ยังพอใจที่จะเรียนโดยได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่ ดังนั้นนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวจึงได้พากันเข้าชื่อกันเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัดซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการบ้าง สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะนั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก

ขณะเดียวกันได้มีผู้แทนราษฎรได้ยื่นเรื่องขอให้กระทรวงศึกษาธิการเปิดการสอบในชั้นตัวประโยคให้แก่พระภิกษุสามเณร แต่กรมการศาสนาร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาลงความเห็นร่วมกันว่าควรจะต้องตั้งโรงเรียนชั้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยได้เรียนทั้งวิชาธรรม และวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบ แต่ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบเอง และโดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถร) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องปรับตัวไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ในที่สุด กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายอาณาจักร กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะสามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่าระยะหลังนี้ พระภิกษุสามเณรนิยมเรียนวิชาสามัญและภาษาต่างประเทศกันมาก จะห้ามก็ไม่ได้เพราะไม่มีกฎหมายบังคับใด ๆ ห้ามการเรียนจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 เป็นการประยุกต์วิชาพระพุทธศาสนากับวิชาสามัญเข้าด้วยกัน โดยกำหนดให้เรียน 9 หมวด คือ บาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และหมวดสุขศึกษา วิชาเหล่านี้ได้พิจารณากันว่าจะเป็นประโยชน์แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสามารถมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับโรงเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาแผนกนี้อยู่ในการควบคุมของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ โดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันด้วยมีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 45 กำหนดให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขึ้น และพระราชกฤษฎีกา โอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 159 กำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาบางส่วนมาเป็นของ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการจากกรมการศาสนาให้ขึ้นตรงต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2.2 การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

หลังจากที่มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้วัดที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามระเบียบกำหนดขอเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ ภายใต้การสนับสนุนและการส่งเสริมของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีแนวปฏิบัติในการขอจัดตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. วัดที่มีความประสงค์จะจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เสนอรายงานการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนตามแบบที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด (แบบ ปส.1., แบบ ปส.5, แบบ ปส.7, แบบปส.9 และแบบ ปส.11) พร้อมด้วยคำบรรยายประกอบสถานที่และแผนผังแสดงห้องเรียน แบบตรวจสอบความพร้อม โดยเสนอผ่านเจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

2. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรให้การสนับสนุนแล้ว ให้จังหวัดส่งเรื่องที่วัดเสนอไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ระหว่างเดือน พฤษภาคม - เดือนตุลาคม

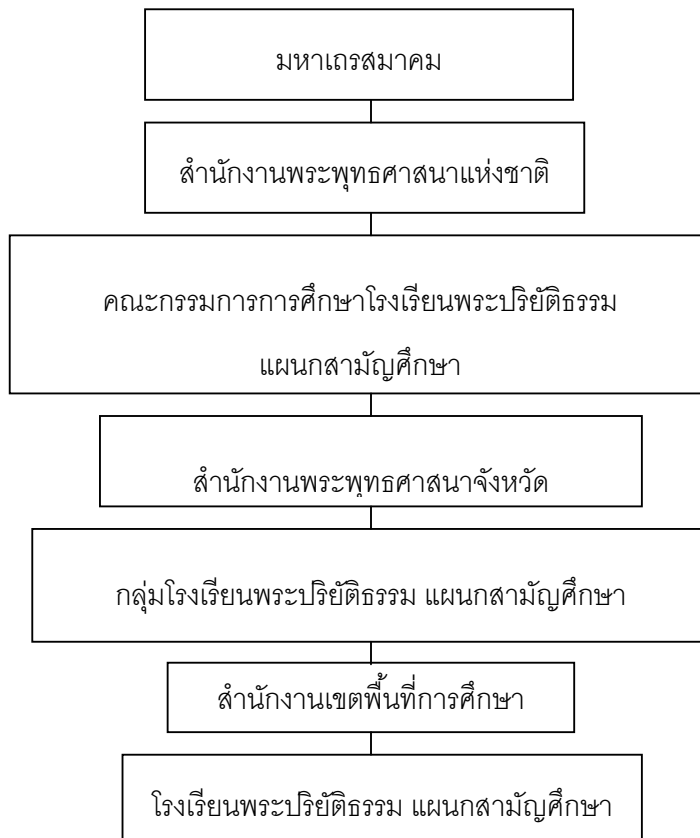
3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะรวบรวมข้อมูลเอกสาร เพื่อนำเข้าคณะกรรมการกลั่นกรองการขออนุญาตจัดตั้งและขยายชั้นเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อคณะกรรมการเห็นควรแล้ว จะนำกราบทูลประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ (สมเด็จพระสังฆราช) เพื่อทรงให้ความเห็นชอบ แล้วนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อพิจารณาอนุญาต

4. เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนแล้ว จะออกใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน และมีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนพร้อมทั้งสำเนาใบอนุญาตให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและแจ้งประธานกลุ่มโรงเรียนนั้น ๆ ทราบ

5. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ได้รับแจ้งการอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้จัดการ ครูใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการแล้วแต่กรณี ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามแบบที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

6. เมื่อจังหวัดได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้จัดการ ครูใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี ครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วให้จังหวัดส่งใบแต่งตั้งฉบับจริงให้แก่โรงเรียน และแจ้งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบพร้อมทั้งส่งสำเนาใบแต่งตั้งด้วย

การดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นเรื่องของวัดเอง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ภายใต้งานกำกับดูแลของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ทำหน้าที่เพียงอนุมัติการจัดตั้งและให้การส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเหล่านี้มิได้เป็นโรงเรียนเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยตรงเหมือนกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (กิตติ วีรศานต์. 2539 :14) โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาคือ มหาเถรสมาคมสภาการศึกษาคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และมีหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนด้านวิชาการ คือ สำนักงานพื้นที่การศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีโครงสร้างการบริหารการศึกษา พระปริยัติธรรม ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างการบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.3 กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบัน

พระพุทธศาสนาพ.ศ. 2548

อาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตราที่ 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังนี้

ข้อ 1. ในกฎกระทรวงนี้

โรงเรียน หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สำนักศาสนศึกษา หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมหรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ตามที่เถรสมาคมประกาศกำหนด

สำนักเรียน หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมหรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ซึ่งเป็นสำนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและสำนักเรียนคณะจังหวัด ตามที่เถรสมาคมประกาศกำหนด

ข้อ 2. ให้สถาบันพระพุทธศาสนามีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุและสามเณรในโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน

ข้อ 3. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนาแบ่งระดับดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(2) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรซึ่งมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่แบ่งเป็นระดับดังต่อไปนี้

(ก) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(ข) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีชั้นเปรียญธรรม 3 ประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อ 4. ให้โรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียนได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการและเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษา

ข้อ 5. ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือสำนักเรียนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ส่งเสริม สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกธรรม และพระปริยัติธรรม แผนกบาลี

ข้อ 6. ให้มีคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการสำนักศาสนศึกษา และคณะกรรมการสำนักเรียนทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สำนักศาสนศึกษาและสำนักเรียนแล้วแต่กรณี ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมหาเถรสมาคม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการสำนักศาสนศึกษา และคณะกรรมการสำนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่มหาเถรสมาคมกำหนด

2.4 สภาการศึกษาคณะสงฆ์

สภาการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาตามคำสั่งของมหาเถรสมาคมเมื่อ พ.ศ. 2512 ประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธาน แม่กองบาลีและแม่กองธรรมสนามหลวงเป็นรองประธาน 2 รูป นายกสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิบดีสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย เลขาธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน 9 ท่านที่สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งตามคำกราบทูลของนายกสภาฯ และสภานายกฯ เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นทั้งเลขาธิการ และเลขานุการของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ หน้าที่สำคัญของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ คือ ควบคุมและส่งเสริมการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์โดยมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบาย แผนงานโครงการต่างๆ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรและแบบเรียนตามโครงสร้างการศึกษาทุกระดับ พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ตลอดจนพิจารณาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการศึกษาด้วย

2.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานศาสนา รับผิดชอบทำนุบำรุง ส่งเสริม และเผยแผ่พุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำ

ชาติ และให้อุปถัมภ์ศาสนาอื่นที่ประชาชนภายในประเทศนับถือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เกี่ยวข้องกับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เป็นที่ตั้งของ สำนักงานสภาพการศึกษาของคณะสงฆ์ มีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นทั้ง เลขาธิการและเลขาธิการของสำนักงานฯ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงเป็นเสมือนหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือดำเนินการให้กับสภาพการศึกษาของคณะสงฆ์

กองศาสนศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์ทั้งปวง รวมทั้งการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย ในส่วนของกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กองศาสนศึกษามีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

1. ให้การอุดหนุนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. ติดตามประเมินผลโรงเรียน
3. ตรวจสอบโรงเรียนที่ขอจัดตั้งและขอขยายชั้นเรียนเพื่อเสนอให้สภาพการศึกษาของ คณะสงฆ์พิจารณาอนุมัติ
4. พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดการศึกษา

2.6 คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ รองผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง ผู้แทนแม่กองบาลี สนามหลวง ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนกรมวิชาการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครู ผู้แทนกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจำนวนไม่เกิน 5 รูป/คน เป็น กรรมการ ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่มาจากการคัดเลือกของ ผู้แทนกลุ่มโรงเรียนให้เป็นคณะกรรมการคราวละ 4 ปี กรรมการดังกล่าวอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ไม่ เกิน 2 วาระ

คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดตั้ง ขยายหรือยุบเลิกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 4. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 5. กำหนดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และอัตราครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 6. ควบคุมดูแลจัดการศึกษาให้มีการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นหลักและป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงพระธรรมวินัยให้ผิดไปจากหลักธรรมวินัยในพระไตรปิฎก
 7. ให้คำแนะนำส่งเสริมการจัดการศึกษา
 8. พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้รับใบอนุญาต , ผู้จัดการ , ครูใหญ่ , อาจารย์ใหญ่ , ผู้อำนวยการ , ผู้ช่วยครูใหญ่ , ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ , ผู้ช่วยผู้อำนวยการ , ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 9. ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตลอดจนหลักฐานเอกสารต่างๆทุกประเภท ถ้าปรากฏมีความบกพร่องให้พิจารณาเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีอำนาจสั่งยุบเลิกโรงเรียนได้
 10. วินิจฉัย ขี้ขาดปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้
 11. ออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา
 12. แต่งตั้งคณะกรรมการและประธานกลุ่มโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามอบหมาย
- โดยให้กองพุทธศาสนาศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.7 สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด

สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดในฐานะตัวแทนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมทุก ๆ แผนก รวมทั้งแผนกสามัญศึกษาภายในจังหวัด ในการดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งให้กับสำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดูแลโรงเรียน เว้นแต่ในกรณีเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะทำหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนโดยตรง นอกจากนี้สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดยังทำหน้าที่จัดแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดอีกด้วย

2.8 สถานภาพของโรงเรียน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาวิชาพระปริยัติธรรม ควบคู่กับวิชาสามัญศึกษา เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับพระภิกษุและสามเณร โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมายในการรับเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาหรือยากจน โดยเข้ามาบรรพชาเป็นสามเณรแล้วให้ศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม – บาลี ควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาสามัญ โดยมีจุดเน้นให้คุณธรรมนำความรู้ ผลิตพุทธศาสนทายาทเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนประจำ ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2514 ในส่วนของการอนุญาตจัดตั้ง แต่เดิมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยผ่านการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการศาสนาเป็นผู้ออกใบอนุญาตสถานภาพมีลักษณะเหมือนโรงเรียนเอกชน ครูและบุคลากรเป็นลูกจ้างของโรงเรียนกรมการศาสนา เป็นผู้อุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว ต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 และมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โรงเรียนดังกล่าวได้ขึ้นตรงต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2546

2.9 การบริหารจัดการ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา บริหารภายใต้ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2546 โดยมีเจ้าอาวาสหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นผู้จัดการ และมีพระภิกษุที่มีพรรษา 5 พรรษาขึ้นไป มีวุฒิเบญจธรรมไม่น้อยกว่า 3 ประโยค หรือปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต หรือปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต หรือปริญญาตรีทางการศึกษาหรือสาขาอื่นแต่ต้องมีวิชาชีพครู เป็นผู้ใหญ่, อาจารย์ใหญ่, หรือผู้อำนวยการ ส่วนครูและบุคลากรอื่นจะเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ก็ได้ โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และไม่เกิน 60 ปี

2.10 สถานภาพและบุคลากร

ครูและบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นลูกจ้างของโรงเรียน โดยโรงเรียนเป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนตามกำลังงบประมาณ ซึ่งเป็นงบบุคลากรมิใช่การบริหารบุคลากร จึงทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนสถานภาพของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการได้ ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้พยายามแก้ปัญหา

2.11 หลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมี 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา, ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา, ศิลปะ, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ภาษาต่างประเทศ

และมีวิชาพระปริยัติธรรม ประกอบด้วยวิชาภาษาบาลี และวิชาการธรรมวินัยเป็นวิชาเฉพาะ ในส่วนของวิชาสามัญใดที่ขัดหรือแย้งต่อพระธรรมวินัย หรือไม่เหมาะสมต่อสมณะ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขและทำความเข้าใจกับความตกลงกับกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และการใช้ภาษาอังกฤษ และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตัวเองให้มีสุขภาพพลุกพล่านที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภคมีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองที่ดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

3.1 ความหมายของการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Administration” และ “Management” คนจะใช้คำว่า “Administration” ก็ต่อเมื่อไม่ต้องกรใช้คำที่มีความหมายหนักไปในทางการจัดการทางธุรกิจเอกชน หรือเมื่อไม่ต้องกรใช้คำที่จะทำให้เกิดความสับสนเพราะคำว่า “การจัดการ” (Management) ซึ่งมีความหมายแคบ จำกัดลงไปว่า เป็นผู้บริหารงานขององค์กรแห่งใดแห่งหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่ทั้ง 2 คำนี้สามารถใช้แทนกันได้ ดังนั้นเมื่อพูดถึงการบริหารงานโดยทั่วไปหรือการบริหารงานราชการ จึงนิยมใช้คำว่า “Administration” มากกว่า ส่วนคำว่า “Management” นั้นนิยมใช้ในทางการบริหารธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 2 คำนี้ก็มี ความหมายเหมือนกัน (Synonym) ใช้แทนกันได้เป็นแต่ที่นิยมใช้ต่างกันในส่วนการบริหารราชการและบริหารธุรกิจเท่านั้นเอง แต่ในบางแห่งได้ให้ความหมายแย้งไว้ว่า คำทั้ง 2 คำนี้ใช้ต่างกัน คือ การบริหาร จะใช้ในการบริหารระดับสูง มีหน้าที่เน้นหนักที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนเป็นคำที่นิยม

ใช้ในการบริหารรัฐกิจ ส่วนคำว่าจัดการ จะเน้นการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือแผนที่ได้วางไว้ นิยมใช้สำหรับการจัดการธุรกิจ

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “การบริหาร” ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

คุนทซ์ (สมพงษ์ เกษมสิน: 2519; อ้างอิงจาก Koontz.) กล่าวว่า การบริหาร คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัย คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

สมพงษ์ เกษมสิน กล่าวว่า “การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administration Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น นักบริหารมีหน้าที่วางแผน จัดองค์การอำนวยความสะดวกทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

พอสรุป ได้ว่าการบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะ เพื่อดำเนินการเกี่ยวข้องกับทรัพยากรการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้ที่มีบทบาทในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด คือผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่และบทบาทในการออกคำสั่ง สั่งการ รับฟังเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ปฏิบัติ และพิจารณาก่อนการตัดสินใจลงปฏิบัติงานการบริหารเหล่านี้ มีผู้จัดแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของงานได้ดังนี้

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2519:3) ได้แบ่งงานการบริหารโรงเรียนที่สำคัญ ๆ ไว้ 6 ด้าน

1. งานหลักสูตรและการสอน
2. งานบริหารบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานงบประมาณและธุรการ
6. งานสัมพันธ์กับชุมชน

เฟเบอร์ กับชีรอน (Faber and Chearon, 1970:212) ให้ความเห็นว่า งานของผู้บริหารโรงเรียนควรแยกออกเป็น 8 ประการ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การบริหารกิจการนักเรียน
3. งานบริหารความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน

4. งานบริหารบุคลากร
5. งานบริหารอาคารสถานที่
6. การจัดองค์การและโครงสร้าง
7. งานธุรการและการเงิน
8. การอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักเรียน

จากแนวความคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การบริหารงานโรงเรียนนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการและรับผิดชอบงานหลายประการตามแต่แนวคิดของผู้แบ่งแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกันไป งานบริหารบุคลากร

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารบุคคล

ตามทฤษฎีแล้วองค์การทุกประเภท ถือว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่สองส่วน คือ งาน และคน หมายความว่า องค์การทุกประเภทจะต้องมีองค์ประกอบด้วยงาน ซึ่งได้แก่ ภารกิจต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำแล้วการจัดระบบงานเพื่อให้สามารถกระทำภารกิจได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สอง คือ คน หรือ บุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน บุคลากรถือว่าเป็นปัจจัยหรือทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญยิ่งเพราะในบรรดาทรัพยากรการบริหาร 4 อย่างซึ่งเรียกว่า 4M's อันได้แก่ บุคลากร (man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) นั้น บุคลากรได้รับการพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะบุคคลเป็นผู้จัดหาและใช้ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ สำหรับความหมายของการบริหารงานบุคคลนั้นนี้ ผู้ให้ไว้แตกต่างกัน เช่น

สุกิจ จุลละนันท์ (2514:3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารบุคลากรเป็นกระบวนการวางแผนนโยบาย การวางแผนโครงการ ระเบียบ และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อใช้ประโยชน์และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

วิญญู สาร (2519:155) ให้ความหมายการบริหารบุคคลว่า เป็นการใช้คนให้ทำงานให้ได้ผลมากที่สุด โดยใช้เวลาน้อยที่สุด และสิ้นเปลืองเงินและวัสดุในการทำงานนั้น ๆ น้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันคนที่เราใช้นั้นมีความสุขมีความพอใจที่จะให้ผู้บริหารใช้ พอใจที่จะทำงานตามที่ผู้บริหารต้องการ

จากความหมายของหลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะในการเลือกสรรคนใหม่การใช้คนเก่งและคนใหม่ที่ได้มาในลักษณะที่ให้ได้ผลมากที่สุด สิ้นเปลืองน้อยที่สุดในขณะที่คนถูกใช้มีความสุขและพอใจที่จะให้บริการ

3.4 แนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนจะรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ

ภิญโญ สาร (2519:322) ให้ทัศนะว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ค่านิยมของสังคมที่ว่าโรงเรียนนั้นโรงเรียนที่ดีเด่น ความดีเด่นนั้นสืบเนื่องจากโรงเรียนจัดบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ สมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนปรากฏชัด ไม่ว่าจะสอบเพื่อการศึกษาต่อหรือสอบเข้าแข่งขันเพื่อรับทุนก็สามารถบรรลุผลที่ตั้งไว้เสมอ อาจกล่าวได้ว่ามาตรฐานทางวิชาการแต่ละโรงเรียน เป็นเครื่องแสดงที่เด่นชัดกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน

ชลิต พุทธิรักษา (2531: 2) ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง กิจการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องของหลักสูตร สื่อการเรียน การสอน วิชาสอน การจัดหาบุคคลเข้าสอน การจัดตารางสอน ตลอดจนการนิเทศการศึกษาและการประเมินผล

ปรีชา วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 16) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนา การเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3.5 แนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารอาคารสถานที่

โรงเรียนที่ดี คือ โรงเรียนที่มีบริเวณ อาคารสถานที่ และทำเลที่ตั้งเหมาะสมมีบรรยากาศที่ดีผู้บริหารจำนวนไม่น้อยที่พยายามตกแต่งบริเวณ อาคารสถานที่ของโรงเรียนให้ดูสวยงามมีระเบียบ สะอาดตา ดึงดูดความสนใจแก่นักเรียนและผู้พบเห็นให้รู้สึกนิยมชมชอบและศรัทธา ทั้งเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย หลายโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จคว่ำรางวัลโรงเรียนตัวอย่าง เพราะมีการจัดตกแต่งบริเวณ อาคารสถานที่ให้สวยงามสะอาดตา บรรยากาศในโรงเรียนมีผลต่อจิตใจและอารมณ์ของผู้ใช้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูและนักเรียน

การทำเลที่ตั้งโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2523 เกี่ยวกับที่ตั้งไว้ ดังนี้ ที่ตั้งโรงเรียน ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี การคมนาคมและการจัดสาธารณูปโภคสะดวก โดยพิจารณา ดังนี้

1. โรงเรียนตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถจัดอาคารสถานที่ได้สะดวก ประหยัด และมั่นคงไม่เป็นที่ลุ่ม หรือที่ดอนเกินไป สามารถจัดระบบระบายน้ำได้ดี

2. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมดี มีความปลอดภัย ห่างไกลแหล่ง หรือสิ่งเสื่อมโทรม สิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง การสั่นสะเทือน

3. โรงเรียนตั้งอยู่ในที่มีการคมนาคมสะดวก ไม่ห่างไกลจากชุมชน

4. โรงเรียนตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถจัดการสาธารณูปโภคได้สะดวกเกี่ยวกับบริเวณโรงเรียน ได้กำหนดไว้ว่า โรงเรียนจัดบริเวณได้เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน การฝึกอบรมมีความปลอดภัย สวยงาม บำรุงรักษาง่ายและประหยัด โดยพิจารณา ดังนี้

1. การจัดผังโรงเรียน คำนึงถึงหลักสูตร กิจกรรม แผนชั้นเรียน และแผนเต็มรูป

2. มีอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งอื่น ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

3. ได้จัดทำสัญญา การสาธารณูปโภค การสุขาภิบาลพอเพียงใช้สะดวก ปลอดภัย บำรุงรักษาง่าย และประหยัด

4. การจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดสวยงาม ร่มรื่น โดยใช้วัสดุสิ่งของ พันธุ์ไม้ที่หาง่าย บำรุงรักษาง่าย สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ปริญญา อังศุสิงห์ (2521:76) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการ คือ

1. ความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง มีเนื้อที่โรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

2. ความเหมาะสม (Suitability) หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกตั้งของโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ

3. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตราย

4. สุขลักษณะ (Healthfulness) หมายถึง ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

5. การเข้าถึงบริการ (Accessibility) หมายถึง ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

6. การยืดหยุ่นได้ (Flexibility) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผนังอุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้ใช้ได้กับกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง

7. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้พื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่

8. การประหยัด (Economy) หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคารให้คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป และเสียค่าบำรุงรักษาน้อย

9. การขยายตัว (Expandability) หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคารโดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายได้ง่าย และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

10. รูปร่าง (Appearance) หมายถึง การวางบริเวณโรงเรียน อาคารและการตกแต่งภายใน และภายนอกให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการทาสีบำรุงรักษาอาคารและสถานที่ให้สวยงามและสะอาดตาอยู่เสมอ

3.6 แนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารธุรการการเงินและบริการ

ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ส่วนมากใช้เวลาในการบริหารด้วยการปฏิบัติงานด้านธุรการ ซึ่งประกอบด้วย งานสารบรรณ การเงิน การบัญชี อาคารสถานที่ บริเวณพัสดุครุภัณฑ์ ยานพาหนะ และการให้บริการต่าง ๆ แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชน มากยิ่งกว่าการบริหารงานวิชาการ และงานด้านอื่น ๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2524:282) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า งานธุรการ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นหัวใจของการดำเนินงานของโรงเรียนแต่ในทางปฏิบัติมีความยิ่งใหญ่กว่าในแง่ที่เป็นหน่วยบริการแก่ฝ่ายการสอนและฝ่ายบริการ นักเรียนและยิ่งกว่านั้น ความผิดพลาดในการดำเนินการด้านธุรการยังเป็นที่ประจักษ์ชัดกว่างานด้านการสอนและบริการนักเรียนเป็นอันมาก ดังนั้น จึงปรากฏว่า ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันใด งานธุรการจึงได้รับความเอาใจใส่ยิ่งกว่างานที่เป็นหัวใจหรือจุดมุ่งหมายอันแท้จริงของสถาบันนั้น

พนัส หันนาคินทร์ (2524:282) กล่าวถึงประเภทของงานธุรการในโรงเรียนว่า อาจแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. งานเกี่ยวข้องกับการสารบรรณ หมายความว่า งานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย
2. งานเกี่ยวกับการเงิน ได้แก่ การรับการเบิกจ่าย การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ตลอดจนการควบคุม และการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของโรงเรียน
3. งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณประจำปี
4. งานเกี่ยวกับการจัดซื้อและควบคุมพัสดุ ครุภัณฑ์
5. งานเกี่ยวกับการทะเบียนนักเรียนตลอดจนออกใบรับรองต่าง ๆ แก่นักเรียน งานเกี่ยวกับการจัดทำและรายงานกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป
6. งานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เช่น การติดต่อกับประชาชนในนามของโรงเรียน
7. งานเกี่ยวกับการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ตลอดจนการซ่อมแซมอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ

8. งานเกี่ยวกับการจัดรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน
9. การควบคุมตัวบุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวกับการสอน เช่น คนงาน ภารโรง

3.7 งานเกี่ยวกับการเงิน

กมล ธิโสภา และคณะ (2526:43-45) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า เงินงบประมาณของโรงเรียนมัธยม หมายถึง เงินที่โรงเรียนได้รับการพิจารณาจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องใช้จ่ายให้เสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณนั้น ๆ ซึ่งปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาหนึ่งรอบปี โดยเริ่มต้นจากวันที่หนึ่งเดือนตุลาคมของปีที่ผ่านมาจนถึงวันที่สามสิบเดือนกันยายนของปีนั้น

การจ่ายเงินของโรงเรียนทุกประเภททั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณควรถือหลักการและแนวปฏิบัติดังนี้ คือ จ่ายโดยประหยัด จ่ายเงินให้เป็นไปตามโครงการและกำหนดเวลา โดยเฉพาะเงินงบประมาณ การจ่ายเงินทุกครั้งต้องมีหลักฐานการจ่ายโดยมีผู้ลงชื่อรับเป็นหลักฐาน

ปัญหาทางการเงินของโรงเรียน

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2521:414-415) ได้กล่าวไว้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชี การเงินขั้นต้นตลอดจนการใช้จ่ายดีพอ ทำให้จ่ายเงินไม่ถูกต้องและผิดประเภทอยู่เสมอ
2. ผู้บริหารทำบัญชีการเงินตลอดจนการใช้จ่ายของโรงเรียนทำให้ครูสงสัย และเป็นช่องทางให้เกิดการคอร์รัปชันได้ง่าย ทำให้ผู้บริหารเสียไปก็มี
3. ไม่ทำบัญชีรับจ่ายให้เป็นปัจจุบัน ปลอมยักให้บัญชีเป็นอดีตไป
4. ไม่แต่งตั้งกรรมการจัดซื้อและตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบของราชการ
5. ไม่ทำบัญชีเงินเดือนและงบหักเดือน ทำให้การเงินไม่ได้รับการตรวจสอบ การจ่ายเงินรายจ่ายที่รัฐจัดสรรมาให้จะต้องจ่ายให้ตรงตามหมวดรายจ่ายของแผนงาน หรือโครงการ ซึ่งมีอยู่ 7 หมวด ได้แก่

1. หมวดเงินเดือนและหมวดค่าจ้างประจำ
2. หมวดค่าจ้างชั่วคราว
3. หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และวัสดุ
4. หมวดค่าสาธารณูปโภค
5. หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
6. หมวดเงินอุดหนุน
7. หมวดรายจ่ายอื่น ๆ

3.8 งานเกี่ยวกับการบริการ

งานบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นงานเสริมเพื่อให้การศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนเป็นไปด้วยความสะดวกสบายมีประสิทธิภาพและได้ผลเต็มที่ บริการเหล่านี้ยังเป็นไปเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาโดยตรง และโรงเรียนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดให้มีงานด้านนี้

กมล ธีโสภา (2525:91) เห็นว่า การบริการในโรงเรียนมัศึกษานั้นมีมากมายหลายด้าน แต่ถ้าจะรวบรวมเข้าเป็นงานใหญ่ ๆ ที่โรงเรียนจัดอยู่คล้าย ๆ กันอาจแบ่งได้ดังนี้

1. บริการห้องสมุด
2. บริการโสตทัศนศึกษา
3. บริการแนะแนว
4. บริการด้านสุขภาพ
5. บริการด้านสวัสดิการนักเรียน
6. บริการอาหารกลางวัน

พนัส หันนาคินทร์ (2524:278) ได้กล่าวเอาไว้ว่าการบริการที่โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนควรจะมีดังนี้

1. บริการสุขภาพ ทำเพื่อป้องกันและเพื่อรักษาเบื้องต้นในการป้องกันนั้น ควรจะเริ่มตั้งแต่การตรวจโรคตอนเช้าเรียน
2. การจัดบริการอาหารกลางวัน บริการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารได้ในราคาที่ถูกลง ผลพลอยได้อีกประการหนึ่งก็คือ การฝึกมารยาทในการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารได้ในราคาที่ถูกลง
3. บริการร้านค้าของโรงเรียน จุดประสงค์เพื่อจะขายอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนและเพื่อความสะดวกที่นักเรียนจะจัดหาอุปกรณ์ที่มีราคาถูกลงและมีคุณภาพตรงต่อความต้องการ
4. บริการจัดให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนทั้งในด้านทรัพย์สินและ สวัสดิภาพส่วนบุคคล

3.9 แนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารกิจการนักเรียน

กิจการนักเรียนเป็นงานอำนวยความสะดวกเสริมให้การจัดการทางวิชาการของโรงเรียนและนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพรวมทั้งเสริมและบูรณาการการเรียนของนักเรียนด้วย การบริหารกิจการนักเรียนมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน เช่น

สุพิชญา ธีระกุล และคณะ (2523: 52) ให้ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนว่า หมายถึง การบริหารกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือเกี่ยวข้องกับวิชาที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

สุพิชญา วีระกุล และคณะ (2523: 52-56) ได้ให้ข้อบ่งชี้การบริหารงานกิจการนักเรียนว่า ประกอบไปด้วยงานด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. การจัดสำมะโนนักเรียน
2. การรับนักเรียนเข้าใหม่
3. การทำทะเบียนหรือทะเบียนนักเรียน
4. การปกครองนักเรียน

5. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนจะจัดได้กว้างเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดและความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกถึงประมาณและคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนและสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูด้วย

ชูศรี สนิทประชากร (2522:113) เห็นว่า การบริหารกิจการนักเรียน คือ การจัดแนะแนว รวมทั้งการปฐมนิเทศ และการให้ความสะดวกและสวัสดิการนักเรียน เช่น การจัดที่รับประทานอาหาร การจัดกิจการนักเรียน การกีฬา การควบคุมความประพฤติของนักเรียนรวมทั้งการรักษาวินัยด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วรัตน์ ศิริบุรณ (2518:18) ที่ศึกษาเรื่องสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 11 พบว่า สมรรถภาพในการบริหารบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมที่ครูใหญ่สมรรถภาพค่อนข้างสูง คือ การส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ และเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความสามารถช่วยงานโรงเรียนอย่างเต็มที่ พฤติกรรมที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำมากคือ การให้มีคณะกรรมการร่วมพิจารณาความดีความชอบของครูในแต่ละปี ส่วนการจัดปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ก็ยังทำน้อยไป

มัย สุขเยี่ยม (2522:80) วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อบทบาท การบริหารบุคลากรของกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจาก 4 ด้าน คือ การจัดหาบุคลากร การจัดบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้พ้นจากงาน พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับสูงคือ การเลื่อนระดับการเลื่อนตำแหน่งยังใช้ระบบพรรคระบบพวกมากกว่าความรู้ความสามารถ

นพมาศ วงศ์โสภ (2525:170) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนไม่มีการประเมินกิจกรรมการพัฒนาครูอาจารย์ ไม่สำรวจปัญหาของครูอาจารย์เพื่อหาวิธีที่เหมาะสม และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สุดา ศิริวิโรจน์ (2518:107) ได้วิจัยเรื่อง การออกแบบห้องเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพผลการวิจัยพบว่า สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่ยังขาดลักษณะที่เหมาะสม รวมทั้งขาดเครื่องอำนวยความสะดวกและครุภัณฑ์สำหรับใช้ประกอบการสอน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่ใช้ประกอบการสอนในเวลาสอน

ดิเรก รัตนธัญญา (2520:64) เห็นว่า ขาดเจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชีโดยตรง ความล่าช้าในการเบิกจ่ายใบบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ อัตราการเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษาต่ำไปและปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางการเงินโดยเฉพาะเงินบำรุงการศึกษา ผู้บังคับบัญชาจะต้องรับผิดชอบโดยตรงแต่เพียงผู้เดียวทำให้เกิดความหนักใจ ผู้บริหารเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์เห็นว่า ตนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบด้วย

พระมหาจำเริญ ปะการะโพธิ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การดำเนินงานโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเปรียบเทียบการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่เป็นพระภิกษุ และครูสอนที่เป็นฆราวาส จำนวน 133 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดองค์กรโรงเรียนไม่ชัดเจน งานด้านวิชาการ ด้านธุรการ ไม่มีการวางแผนงานไว้ล่วงหน้า มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

สุภาพร มากแจ้ง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์ ศึกษาสภาพของสงฆ์ที่อยู่ในระบบศึกษาของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ศึกษาความต้องการด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ศึกษาแนวทางพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แยกส่วนออกจากระบบการบริหารการศึกษาแห่งชาติ ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านการจัดการ งบประมาณ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษา คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาทั้งผู้บริหารและครูสอน ตลอดจนสวัสดิการและความมั่นคงในอาชีพสุทธการศึกษามิตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ต้องการขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้ประสงค์จะเป็นศาสนทายาทและผู้นับตามประเพณี

ปรเมศวร์ ภูมุลเมือง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2505 –2542 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษา การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2505 –2542 ทั้ง 3 แผนก คือการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญ และการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาทั้ง 3 แผนก ผลการวิจัยพบว่า การขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถ

งบประมาณที่จำกัดมีผลต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรม – บาลี และแผนกสามัญ คณะสงฆ์แต่ละสำนักต้องช่วยเหลือตนเองคือรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาและสรรหาผู้มีความรู้ และประสบการณ์มาช่วยในการบริหารจัดการ

มานพ พลไพรินทร์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งประเทศ ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดอันดับพบว่าโรงเรียนในภาคใต้มีปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นโรงเรียนในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ตามลำดับ แต่เมื่อสำรวจความต้องการด้านการเงินพบว่าภาคเหนือมีความต้องการด้านการเงินมากกว่าภาคอื่นๆ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาและความแตกต่างของแต่ละภาคไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

บุญชู นิมวรรณัง (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสงฆ์ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาของสงฆ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่าการดำเนินการด้านบุคลากรมีการปฏิบัติสูงสุด รองลงไปได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านบริการ ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า การดำเนินการด้านอาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นๆ รองลงไป ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการบริการ ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณตามลำดับ

พระมหาพิชัย ภูแจ้งหมอก (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยศึกษาผู้บริหาร ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม และได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการดังนี้ ควรพัฒนาความรู้ และทักษะการวางแผนงานวิชาการแก่บุคลากรทุกคนโดยการฝึกอบรมอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง ควรจัดงบประมาณสนับสนุนเพิ่มขึ้น และแยกประเภทงบประมาณให้ชัดเจน ควรพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานแก่บุคลากร โดยจัดฝึกอบรมเอง หรือส่งเข้าร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่น ๆ นำไปศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และควรพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะการติดตามประเมินผลแก่บุคลากรที่รับผิดชอบงาน

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลเลียม (William.1972: 40909-A) ได้ทำการวิจัยงานในหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอินเดียนา ในด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนพบว่า ครูใหญ่ไม่ค่อยใช้ครูและ

นักเรียนให้เป็นประโยชน์ต่องานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน การติดต่อระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน โดยการเยี่ยมเยียนมีน้อย

เชสเตอร์ (Chester. 1966 : 413) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร การศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง คือมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม สาธิตวิธีการสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่างๆ และจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

แมคคาร์ธี (McCarthy. 1971 : 705 – A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร ด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาท มีความรับผิดชอบ และบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกเหนือจากการบริหารงานด้านอื่นๆ

ยูเนสโก (UNESCO. 1978: 66) ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของบางประเทศในทวีปเอเชีย พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารระดับต่างๆ ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครู หลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ในการบริหารงานของโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำปัจจัยทั้งหมดนี้มาศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการนำนโยบายประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 398 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 201 รูป / คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) ของยามาเน่ (Yamane. 1970 : 580 – 581) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201 รูป / คน

ขั้นที่ 2 สุ่มสถานะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละสถานะ โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาและค้นคว้า

สถานะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหาร	4	2
ครู	35	18
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	69	35
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	70	35
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	55	28
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	69	35
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	46	23
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	50	25
รวม	398	201

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ และเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ
3. วิเคราะห์ปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และ

ด้านบริหารกิจการนักเรียน ที่มีผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. 2535, 23-24) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและประสิทธิผลในระดับมาก ค่าเฉลี่ย

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและประสิทธิผลในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและประสิทธิผลในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและประสิทธิผล ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี

หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลในการนำนโยบายนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	ด้านการบริหาร
X_2	แทน	ด้านวิชาการ
X_3	แทน	ด้านบุคลากรการศึกษา
X_4	แทน	ด้านอาคารสถานที่
X_5	แทน	ด้านงบประมาณ
X_6	แทน	ด้านธุรการและการเงิน

X_7	แทน	ด้านการบริหารกิจการนักเรียน
Y	แทน	ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านการบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
3. วิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านการบริหารกิจการนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามสถานะ ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริการกิจการนักเรียน และประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้าน

ธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร (Stepwise - Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะ ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานะ		
ผู้บริหาร	2	1.0
ครู	18	9.0
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	35	17.4
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	35	17.4
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	28	13.9
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	35	17.4
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	23	11.4
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	25	12.4
รวม	201	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งหมด 201 รูป / คน ส่วนมากเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 4 คิดเป็นร้อยละ 17.4 รองลงมา

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 13.9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 12.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 11.4 ครู คิดเป็นร้อยละ 9.0 และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ

ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการบริหาร (X_1)	3.96	.58	มาก
ด้านวิชาการ (X_2)	4.00	.62	มาก
ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3)	4.01	.52	มาก
ด้านอาคารสถานที่ (X_4)	4.03	.64	มาก
ด้านงบประมาณ (X_5)	3.90	.68	มาก
ด้านธุรการและการเงิน (X_6)	4.03	.60	มาก
ด้านการบริหารกิจการนักเรียน (X_7)	4.04	.56	มาก
ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y)	4.02	.62	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

อยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานครดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร

การศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.00	.849**	.834**	.742**	.738**	.751**	.718**	.790**
X ₂		1.00	.773**	.745**	.718**	.700**	.641**	.777**
X ₃			1.00	.726**	.755**	.793**	.796**	.807**
X ₄				1.00	.741**	.678**	.638**	.743**
X ₅					1.00	.700**	.600**	.752**
X ₆						1.00	.716**	.729**
X ₇							1.00	.684**
Y								1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร (X₁) ด้านวิชาการ (X₂) ด้านบุคลากรการศึกษา (X₃) ด้านอาคารสถานที่ (X₄) ด้านงบประมาณ (X₅) ด้านธุรการและการเงิน (X₆) และด้านการบริหารกิจการนักเรียน (X₇) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้น

พื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง
กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของ
การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัด
ธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร (Stepwise - Multiple Regression Analysis)
ดังแสดงในตาราง 5 – 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา
ขั้น

พื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง
กรุงเทพมหานคร

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	56.913	14.228	138.491**
Residual	193	19.828	.103	
total	197	76.741		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่ามี 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตาม
นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขต
พระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรอิสระทั้ง 4 องค์ประกอบ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบาย
การศึกษา

ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง
กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₃	.429	.078	.361	.807	.652	366.919**
X ₃ , X ₂	.236	.064	.238	.842	.709	237.815**
X ₃ , X ₂ , X ₅	.162	.057	.178	.855	.731	175.771**
X ₃ , X ₂ , X ₅ , X ₄	.171	.061	.176	.861	.742	138.491**
a = .034						
R = .861						
R ² = .742						
SE _{est} = .321						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรการศึกษา (X₃) ด้านวิชาการ (X₂) ด้านงบประมาณ (X₅) และด้านอาคารสถานที่ (X₄) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .034 + .429 X_3 + .236 X_2 + .162 X_5 + .171 X_4$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z = .361X_3 + .238 X_2 + .178 X_5 + .176 X_4$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร การศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน มีความสัมพันธ์ประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ
2. ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 398 รูป / คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 201 รูป / คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการ และการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน กับประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัยในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านธุรการและการเงิน และด้านบริหารกิจการนักเรียน ที่มีผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. ปัจจัยการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร (X_1) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3) ด้านอาคารสถานที่ (X_4) ด้านงบประมาณ (X_5) ด้านธุรการและการเงิน (X_6) และด้านบริหารกิจการนักเรียน (X_7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านงบประมาณ (X_5) และด้านอาคารสถานที่ (X_4) ซึ่ง

ปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74.2

3. สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้แก่

3.1 สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .034 + .429 X_3 + .236 X_2 + .162 X_5 + .171 X_4$$

3.2 สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .361X_3 + .238 X_2 + .178 X_5 + .176 X_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร (X_1) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3) ด้านอาคารสถานที่ (X_4) ด้านงบประมาณ (X_5) ด้านธุรการและการเงิน (X_6) และด้านการบริหารกิจการนักเรียน (X_7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1 ด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหาร ไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากขึ้นไปด้วย การบริหารจัดการถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กร ถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีก็ย่อมส่งผลให้องค์กรรวมถึงการดำเนินการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน ที่กล่าวว่า การบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบการ

ตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ ไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากขึ้นไปด้วย ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอนการบริหารงานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ดังที่ปัญญาสาร (2519 : 322) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ค่านิยมของสังคมที่ว่าโรงเรียนที่ดีเด่น นั้นสืบเนื่องมาจากโรงเรียนจัดบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ สมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนจะปรากฏชัด ไม่ว่าจะสอบเพื่อการศึกษาต่อหรือสอบเข้าแข่งขันเพื่อรับทุนก็สามารถบรรลุผลที่ตั้งไว้เสมอ อาจกล่าวได้ว่ามาตรฐานทางวิชาการแต่ละโรงเรียน เป็นเครื่องแสดงเด่นชัดกว่าการบริหารด้านอื่นๆ ของโรงเรียน

1.3 ด้านบุคลากรการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานบุคลากรการศึกษาไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากขึ้นไปด้วย ทั้งนี้ตามทฤษฎีองค์การทุกประเภท จะมีองค์ประกอบสำคัญสองส่วนคือ งานและคน โดยเฉพาะบุคคลถือว่าเป็นปัจจัยหรือทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญยิ่งในบรรดาทรัพยากรการบริหาร 4 อย่าง อันได้แก่ บุคลากร (man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management)

1.4 ด้านอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านอาคารสถานที่ไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากขึ้นไปด้วย เพราะว่าอาคารสถานที่ถือว่าเป็นปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่สำคัญ โรงเรียนที่ดี คือ โรงเรียนที่มีบริเวณ อาคารสถานที่ และทำเลที่ตั้งเหมาะสมมีบรรยากาศดี สวยงามสะอาดตา ซึ่งบรรยากาศในโรงเรียนนั้นมีผลต่อจิตใจและอารมณ์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูและนักเรียน

1.5 ด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ ที่ไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากขึ้นไปด้วย งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็น เพราะว่าการดำเนินการใดๆก็ตาม ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ถ้างบประมาณไม่เพียงพอย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งย่อมส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้ ดังนั้นการดำเนินการตามนโยบายนั้นการจัดการปัจจัยด้านงบประมาณที่มีประสิทธิภาพนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินการตามนโยบายมีประสิทธิผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.6 ด้านบุคลากรและการเงิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากรและการเงินไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากขึ้นไปด้วย งานบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา งานบุคลากรนั้นประกอบไปด้วยงานสารบรรณ การเงิน การบัญชี พัสดุครุภัณฑ์ และการให้บริการต่างๆ แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชน ดังที่ พันธ์ หัน - นาคินทร์ (2524 : 282) ที่กล่าวว่า ในทางปฏิบัติงานบุคลากรเป็นงานที่ยิ่งใหญ่และสำคัญในแง่ที่เป็นหน่วยงานบริการ ดังนั้นความผิดพลาดต่างๆ ย่อมเห็นชัดกว่างานด้านการสอน ดังนั้นงานบุคลากรของแต่ละโรงเรียนจะได้รับความเอาใจใส่ยิ่งกว่างานที่เป็นหัวใจหรือจุดมุ่งหมายอันแท้จริงของสถาบันนั้น

1.7 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การนํานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารกิจการนักเรียน ไปปฏิบัติในระดับมาก ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากขึ้นไปด้วย งานกิจการนักเรียนเป็นงานอํานวยความสะดวก เสริมให้การจัดการทางวิชาการของโรงเรียนและนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพรวมทั้งเสริมและบูรณาการการเรียนของนักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ ชูศรี สนิทประชากร (2522 : 113) ยังเห็นว่า งานบริหารกิจการนักเรียน คือ การจัดแนะแนวรวมทั้งการปฐมนิเทศ และการให้ความสะดวกและสวัสดิการแก่นักเรียน เช่น การ

จัดที่รับประทานอาหาร การจัดกิจกรรมนักเรียน การกีฬา การควบคุมความประพฤติของนักเรียน อีกทั้งรวมถึงการรักษาวินัยอีกด้วย

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรการศึกษา (X_3) ด้านวิชาการ (X_2) ด้านงบประมาณ (X_5) และด้านอาคารสถานที่ (X_4) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74.2

2.1 ปัจจัยด้านบุคลากรการศึกษา ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร แสดงว่า ปัจจัยด้านบุคลากรการศึกษา ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ ตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้บุคลากรทางการศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ตามทฤษฎีองค์การทุกประเภท จะมีองค์ประกอบสำคัญสองส่วน คือ งานและคน โดยเฉพาะบุคคลถือว่าเป็นปัจจัยหรือทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญยิ่งในบรรดาทรัพยากรการบริหาร 4 อย่าง อันได้แก่ บุคลากร (man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่าปัจจัยด้านบุคลากรการศึกษา เป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มากที่สุด แสดงว่าทางโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้นำนโยบายด้านบุคลากรการศึกษาไปปฏิบัติอย่างมีคุณภาพจึงส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่วรเดช จันทรศร (อ้างถึงใน เฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ .2539 , 22) ที่ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญชู นิมวรรณัง (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสงฆ์ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาของสงฆ์โดยภาพรวมได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่าการดำเนินการด้านบุคลากรมีการปฏิบัติสูงสุด

2.2 ปัจจัยด้านวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร แสดงว่า ปัจจัยด้านวิชาการส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ ตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการ คือการบริหารกิจการทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารการศึกษาทุกคนจะต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้นำครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ สอดคล้องกับ วิทยุ สวรร (2519 : 322) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน คำนิยมของสังคมที่ว่าโรงเรียนที่ดีเด่น นั้นสืบเนื่องมาจากโรงเรียนจัดบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ สมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนจะปรากฏชัด ไม่ว่าจะสอบเพื่อการศึกษาต่อหรือสอบเข้าแข่งขันเพื่อรับทุนก็สามารถบรรลุผลที่ตั้งไว้เสมอ อาจกล่าวได้ว่ามาตรฐานทางวิชาการแต่ละโรงเรียน เป็นเครื่องแสดงเด่นชัดกว่าการบริหารด้านอื่นๆ ของโรงเรียน จากความสำคัญของงานด้านวิชาการรวมถึงการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติจึงทำให้ปัจจัยด้านวิชาการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุทธิพร ปัญญาผาบ ที่ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง โดยผลการวิจัย พบว่า ในด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

2.3 ปัจจัยด้านงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร แสดงว่า ปัจจัยด้านงบประมาณส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ ตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา การขาดแคลนงบประมาณนับว่าเป็นปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอกับการดำเนินการ จึงไม่มีงบประมาณที่จะจัดซื้ออุปกรณ์หรือจ้างครูที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการได้อย่างเพียงพอ รวมไปถึงไม่สามารถขยายสถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น หากเป็นวัดขนาดใหญ่ที่มีรายได้จากการบริจาคและมีทรัพย์สินของวัดมากก็จะเป็นปัญหานัก ที่ปัญหานี้มักจะเป็นวัดขนาดเล็ก สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร จัดเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่จึงไม่มีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นปัจจัย

ด้านงบประมาณจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนํานโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ

2.4 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร แสดงว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ ตามนโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อาคารสถานที่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่อำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมประมาณครึ่งหนึ่งยังขาดแคลนอาคารสถานที่ และได้จัดการเรียนการสอนโดยให้เรียนที่อื่นแทน หรือจำกัดจำนวนนักเรียน อาคารสถานที่สำหรับการศึกษาของสงฆ์มีไม่แน่นอน ส่วนใหญ่อาศัยโบสถ์ วิหาร หรืออาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในวัด จะมีเพียงบางวัดเท่านั้นที่มีอาคารเรียนที่แน่นอน ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอน เมื่อทางโรงเรียนมีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นปัจจัยทางด้านอาคารสถานที่จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยทั้ง 7 ด้านนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการนํานโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานไปปฏิบัติ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพราะว่าในการจัดการศึกษานั้นปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ล้วนแต่มีความสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและผลักดันให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน ด้านบุคลากรการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านอาคารสถานที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพปัญหาในการนํานโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานไปปฏิบัติ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาของโรงเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในการนํานโยบายการศึกษาขึ้นพื้นฐานไปปฏิบัติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติ ชีรศาสตร์. (2539) เทคนิคการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กองศาสนศึกษา กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
- คณะกรรมการการศึกษาธิการแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). รายงานการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ (ม.ป.ป.). หลักการบริหารงานทั่วไป. การอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา. กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม: บพิธการพิมพ์.
- บุญชู นิ่มวรรณง. (2537). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการศึกษาของสงฆ์ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1 .
- ปฏิทินการศึกษา. กอง (2546) ปฏิทินการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กองพระพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- พนัส หันนาคินทร์. (2537). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- พระมหาจำเริญ ปะการะโพธิ์. (2536). การดำเนินงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พระสุทธิพร ปัญญาผาบ. (2544). การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก : ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาพิชัย ภูแข่งหมอก. (2546). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : ถ่ายเอกสาร
- ภิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ปรเมศวร์ ภูมุลเมือง. (2544). การจัดการการศึกษาคณะสงฆ์จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2505 – 2542. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มนัส ภาคภูมิ และคนอื่นๆ. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.

- มานพ พลไพรินทร์.(2526). *ปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ*. ปริญญาณิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- มัย สุขเยี่ยม.(2522). *ทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูต่อบทบาทการบริหารบุคคลากรของกรุงเทพฯ*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สมพงษ์ เกษมศิลป์.(2523). *การบริหารบุคคลแผนใหม่*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สมชาย บัวเล็ก.(2535) . “การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก่อน พ.ศ. 2535”วารสาร การศึกษาแห่งชาติ. 3 (1) : 4-5 กุมภาพันธ์ – มีนาคม.
- สุกิจ จุลนันท์.(2514) .*การบริหารบุคคลแนวใหม่*. การบริหารบุคคลในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี
- สุดา ศิริวิโรจน์.(2518). *การออกแบบห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2541). “ การบริหารการศึกษา.” *เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพิชญา ชีรกุล .(2522). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. พิมพ์ครั้งที่2. สมุทรปราการ: โรงเรียนพิมพ์ชนม์การพิมพ์.
- สุภาพร มากแจ้ง.สมปอง มากแจ้ง. (2542) *รายการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
- อดิเรก รัตนชัยญา. (2530) . *งานบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ในเขตการศึกษา 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พนม พงษ์ไพบูลย์และคณะ. (2546) . *รวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- พุทธศาสนศึกษา สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ , กอง. (2548). *สภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา*. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม วุฒิสภา, (2549) . *สรุปผล การประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา* . ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร ฐมิจิตโต . (2548) . *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ วินดาต้า โปรดักส์

Chester.Nolte M. (1966) . *An introduction to School Administration* : Selection Reading.
New

York : McMilan Company.

McCarthy Water M. (1971). "The Role of the Secondary School Principal in New Jersey."

Dissertation Abstracts International. 32.(2) : 705 – A; August.

UNESCO . (1987) . "Strategies and Procedures in Developing and Implementing
Curriculum."

In Report of a workshop. 1-30 August 1977 . Bangkok: UNESCO.

William. Charles Owen. (1972). "An In - Depth Investigation of Explicit Teaks performed by

Selected Indiana junior high School principals "*Dissertaion abstracts*

International.

32 (9) : 4909-A

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดธรรมมงคล เขตพระโขนง
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน (.....) ตรงกับสภาพความเป็นจริงในโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา

1. สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

- (.....) ผู้บริหาร
- (.....) ครู
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- (.....) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
ศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อคำถามตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการ
ปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การปฏิบัติตามนโยบาย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหาร					
1. การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายใน.....					
2. การแบ่งสายงานบริหารงานที่ชัดเจน.....					
3. การบริหารงานที่เป็นไปตามขั้นตอน.....					
4. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหาร.....					
5. การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหาร.....					
6. การจัดอบรมพัฒนานบุคลากร.....					
7. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร.....					
8. การพัฒนาด้านการให้บริการ.....					
9. การนำรูปแบบการบริหารงานใหม่ๆมาใช้ในการบริหารงาน.....					
10. การส่งเสริมบุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น.....					
ด้านวิชาการ					
11. มีการจัดหาหนังสือตำราเรียนที่เพียงพอ.....					
12. มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย.....					
13. มีห้องเรียนที่มีขนาดเหมาะสม.....					
14. มีห้องปฏิบัติการ.....					
15. มีคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอต่อนักเรียน.....					
16. มีแหล่งข้อมูลสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม....					
17. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....					
18. มีระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ.....					

การปฏิบัติตามนโยบาย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวิชาการ					
19. มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย.....					
20. มีการเรียนรู้นอกสถานที่.....					
ด้านบุคลากรการศึกษา					
21. ความมุ่งมั่นในการบริหารงานของผู้บริหาร.....					
22. ผู้บริหารวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี.....					
23. ผู้บริหารบริหารงานด้วยความโปร่งใส.....					
24. ผู้บริหารใช้เหตุผลและรับฟังปัญหาผู้อื่น.....					
25. ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี.....					
26. ครูผู้สอนเข้าสอนตรงเวลา.....					
27. ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี.....					
28. ครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่หลากหลาย.....					
29. ครูผู้สอนมีความยุติธรรม.....					
30. ครูผู้สอนรู้และเข้าใจปัญหาของผู้เรียน.....					
31. ครูผู้สอนนำเทคนิคและวิธีการเรียนแบบใหม่ มาใช้ในการเรียนการสอน.....					
32. ครูผู้สอนมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่ หลากหลายวิธี.....					
33. ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอยู่อย่างเสมอ.....					
34. นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน.....					
35. นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้นอกเหนือจาก การเรียนรู้ในห้องเรียน.....					
36. นักเรียนมีความเคารพและเชื่อฟังครูผู้สอน.....					
37. นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....					
38. นักเรียนมีการศึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน.....					
ด้านอาคารสถานที่					
39. มีห้องเรียนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้.....					
40. มีห้องเรียนที่มีขนาดเหมาะสมกับผู้เรียน.....					

การปฏิบัติตามนโยบาย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอาคารสถานที่					
41. มีการจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียนให้น่าเรียน					
42. มีการรักษาความสะอาดสถานที่.....					
43. มีสถานที่สำหรับพักผ่อนยามว่าง.....					
44. มีสถานที่แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน.....					
ด้านงบประมาณ					
45. มีการจัดงบประมาณเพียงพอ.....					
46. มีการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึง.....					
47. มีงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ.....					
48. มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า.....					
ด้านธุรการและการเงิน					
49. ให้การบริการด้วยความรวดเร็ว.....					
50. ให้บริการด้วยความเต็มใจ.....					
51. การจัดทำเอกสารที่ถูกต้อง.....					
52. มีข้อมูลต่างๆของโรงเรียนอย่างครบถ้วน.....					
53. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ....					
ด้านการบริหารกิจการนักเรียน					
54. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน.....					
55. มีนโยบายการปกครองอย่างชัดเจน.....					
56. มีมาตรการลงโทษที่ดีสำหรับนักเรียนที่ทำผิด..					
57. มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน....					
58. มีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน					
59. มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี.....					
60. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน.....					

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อคำถามตามความคิดเห็นของท่านในด้าน ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบาย การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในด้านต่างๆ

“ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามนโยบายในด้านต่างๆ ทั้ง 7 ด้าน มีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด “

การปฏิบัติตามนโยบาย	ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการบริหาร.....					
2. ด้านการวิชาการ.....					
3. ด้านบุคลากรการศึกษา.....					
4. ด้านอาคารสถานที่.....					
5. ด้านงบประมาณ.....					
6. ด้านธุรการและการเงิน.....					
7. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน.....					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พระอุดร คงทอง
วัน/เดือน/ปี เกิด	17 กันยายน 2516
สถานที่เกิด	อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	วัดบางบัว พหลโยธิน 46 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑ 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนประชาภิบาล ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนสารวิทยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2534	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจาก จังหวัด กาฬสินธุ์
พ.ศ.2543	อนุปริญาศิลปศาสตร์ การพัฒนาชุมชน จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ.2545	ครุศาสตรบัณฑิต (คป.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาจากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ.2549	ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม) สาขาวิชานโยบายสาธารณะ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ